زمان و خەڵاتی نۆبێڵ … سەباح ڕەنجدەر

ڕووداوێکی لاسەنگ و نەگونجاو لەم ڕۆژەمدا ئاسمانی پێش کاتی ئاسایی خۆی تاریک داهێنا. عەبدوڵڵا سەڕاج گەڕابووەوە کوردستان و پەیوەندی پێوەکردم، گوتی: ئەگەر بکرێ دەمەو ئێوارەی ئەمڕۆ: 14/4/2005 لە قاوەخانەی مەچکۆ به دیداری یەکتری ڕووناک ببینەوە. بۆنەیەکم هەیە حەزدەکەم لەگ□□م□دا بەشداربیت. بەدوای پەیوەندییەکەدا چووم و لە بازاڕ نزیک ه□□پ□ژ□وداپژەکان مۆسیقاژەنێک ل□ بەردەمی کۆترە ماڵییەکاندا مۆسیقای دەژەنی و زنجیری جانتای کەمانەکەی کردبووەوە، ڕاگوزەران تاوێک گوێیان دەگرت، دەستخۆشییان بۆ دەخستە جانتای کەمانەکەیەوە. منیش دەستخۆشیی خۆمم، زیاتر لەوەی لەناو جانتاکە کۆببووەوە بەخشی. وەک دیاردەیەکی ژیاریی ناو کۆمەڵگای کوردی، پ□م□وایه جۆره گوزارشتکردنێکه له جووڵەی واقیع و ژیانێکی پڕ.

ئەو دیمەنەی پێش چەند ساڵێک، ئاستێکی وا بەهێز و کاریگەری هەبوو، مووچڕکی پێداهێنابووم، بەبیرم هاتەوە و تیشکۆی چاوم کەوتەوە سەری، خوێنی ئەو دیمەنه دووباره له جەستەمدا کوڵا و چۆڕایەوه. لە شاشەی تەلەفزیۆن له بەرنامەیەکی دۆکیۆمێنتاری شار، پێشاندانی ڕوخساری شار، قالەمەڕەم دیت لە شاری خۆی، بۆکان. لە بازاڕ مقەبایەکی ڕاخستبوو، بەدیاریەوه شمشاڵی لێدەدا.

ڕاگوزەران دەستخۆشییان بۆ لەسەر دادەنا، دوای بینینی ئەو دیمەنە (سەد) دۆلارم بە نووسەرێکی ڕۆژهەڵات بۆ نارد، ئەویش سیدییەک و وێنەیەکی خۆی بە دیاری بۆ ناردم. وێنەکەیم لە ما□□ی خ□م□دا هەڵواسیوە. نەوای شمشاڵ جۆرە ئەفسوونێکە تا ل□□ی نزیک نەبیتەوە هەست بە قووڵیی و چرکەساتی دەستنیشانکردنی ناکەیت، دەبێته دەنگی بێدەنگەکان.

عەبدوڵڵا سەڕاج (شەست) ئەڵقە نووسینی بە ناونیشانی: (گۆشەنیگا) لە ڕۆژنامەی (ڕێگای کوردستان) بە خۆبەخشیی نووسیبوو، ڕۆژنامەکە وەک ڕێزلێنان و ئەو هەڵوێستە خۆبەخشییەی، ئێوارە مێواندارییەکی سادەیان بۆ ڕێکخست. من و خاڵە حەمرین دەستنیشانکراوی نووسەر بووین لە مێوانداریییەکە بەشداربین، نووسینی خۆبەخش له ئەدەبی کوردیدا مێژوویەکی بەهێزی هەیه.

نوێنەری ڕۆژنامە و خاوەنی مێوانداریییەکە جەلال دەباغ بوو، دیاری

ڕۆژنامەکە کراسێک و ئاڕمێکی نەخشاوی ڕۆژنامەکە بوو، لە دانیشتنەکەدا لەگەڵ سوپاس و پێزانینێکی جوامێرانە پێشکەشی کرا، هاندان ده‌بێته وزه‌یه‌کی شاراوه و ده‌چێته ئاگایی و نائاگایی نووسه‌ره‌وه.
لە یانەی مامۆستایانی هەولێر لەناو باخچەکەدا دانیشتین. بابەتی دانیشتنەکە زیاتر سیاسەت و بارودۆخی حزبەکانی ناوخۆ و کار و چالاکییان بوو، کە من قەت حەزی لێناکەم و بەشداری تێدا ناکەم، بەشدارییم تێیدا نەکرد. سیاسه‌ت کاراکته‌ری خۆی هه‌یه و من خوێن و گۆشتی ئه‌م جه‌سته‌یه نیم. بێدەنگییەکی ناچاریم هەڵبژارد، هەرچەندی دەمکرد، نەمدەتوانی دۆخی گفتوگۆکە بەرەو ئەدەبیات بگۆڕم. کەمێکیش سەرگەرم و خومار بوون.
لە کۆتایی دانیشتنەکەدا بووین، مەوجوود سامان هاتە ناو باخچەکە و چەند مەترێک نزیک لە ئێمە لەسەر مێزێکی چۆڵبوو دانیشت. لەگەڵ خاڵە حەمرین دووراودوور کەوتنە قسە و جۆرێک گاڵتەجاڕی.

خاوەنی مێواندارییەکە بە خاڵە حەمرینی گوت: ئێمەش پێشتر لە ڕاگەیاندنی ئەمە، واتە: حزبی شیوعی خزمەتی کردووە، ئەگەر حەزدەکەی فەرمووی لێبکە با بێتە سەر مێزەکەوە. هاتە سەر مێزەکە، لە ژوورەوە خواردن و خواردنەوەی خۆی تەواوکردبوو، بەپەلە و هه‌ستی باوه‌ڕبه‌خۆبوونه‌وه بانگی مەیگێڕەکەی کرد. چارەگێک جن و دوو بیرەی داواکرد. لە ماوەیەکی ئێجگار پێوانەییدا کردی بە کۆکتێل و هەڵیقوڕاندن. داوای پاکەتێک و دوو نەفەر کەبابی سەفەرییشی کرد.
خاوەنی مێواندارییەکە زانی ئیستغلال، واتە: هەلوەرگرتنە. بانگی مەیگێڕەکەی کرد حیسابەکە بدات، ئەوەی خۆمانی جیاکردەوە، ئەوەی ئەمی بەلاوە نا. مەوجوود سامان دەمی داکشا و چاوەکانی بەرزکردەوە و یەکدوو بۆمە بۆمی ناڕازیبوونی کرد.
بانگی مەیگێڕەکەی کرد و به‌هانه‌ی هێنایه‌وه، گوتی: پاکەتم ماوە و نەمزانیبوو لە گیرفانەکەی ترمدا بوو، لە ماڵەوەش تەلەفۆنیان کرد. تۆ دواکەوتی و ئێمەش نانی خۆمان خواردووە. پاکەت و دوو نەفەر کەبابە سەفەرییەکەی ڕەتکردەوە. نووشتەی هەلوەرگرتنەکەی بەتاڵبوو، هەروەها لەگەڵ هاتنە سەر مێزەکەش. بەبێ هیچ بابەتێک و بەبێ ئەوەی بە وشەیەکیش باسی شیعر کرابێت. لەپڕ ڕووی دەمی هەڵەشەی لە من کرد، بە هەڵچوونێکی زۆر ناڕەواوە پەلاماری دەستەوخەنجەری شاعیرانی باشی کوردی دا، وەک: شێرکۆ بێکەس و ئەحمەدی مەلا و به‌ختیار عه‌لی و من. وەک ئەوەی پەلامارەکەی نەخشەیەکی لەمێژینەی بووبێت.

منیش گوتم: ئەمانە و چەند کەسانێکی دی بنەماکانی نوێبەخشیی شیعری

کوردییان داڕشتووە و نەخشەکێشیان فراوانکردووە، هەروەها نەخشەی خۆبوونی خۆشیان دامەزراندووە، هێزی زانینی زمانی کوردی و شیعرییەتی زمانی کوردی لە بیرکردنەوەیاندا خەمڵیوە، شیعر لایان بووەتە ناوەند و ڕەهەندێکی شێوە ڕۆحی و لەناویدا ماونەتەوە و پڕۆژەی تەواوکاری بوونیانە. بەراورد بەوان، تۆ شاعیرێکی پلە شەش و حەوتی. بەباییبوونێکی بەتاڵەوە، گوتی: ئەگەر من بەو زمانە پڕۆپووتەی کوردیم نەنووسیبووایە.

بە زمانی هەڵبەندیم بنووسیبووایە، ئێستا وەك وەرگرێکی خەڵاتی نۆبێڵ باسم دەکرا و بە پارێزەوە لەگەڵم دادەنیشتن، منیش بۆ دڵدانەوە و دروستکردنی دۆخێکی تەندروست، گوتم: بێچاوەنی بێ، پێش ناوی تۆ، وابزانم ناوی شاعیرانی وەک: دکتۆر شێ و حەبیب عەلی میرانی و حەمەی عەلی وریام لە لیستی پاڵێوراوانی نۆبێڵەوە خوێندووەتەوە و لە پێشبڕکێدان، ناویان لە لیستەکەدا بەرەو ناوی یەکەم و دووەمەکان بەرزبووەتەوە و لە وەرگرتنی خەڵات نزیک بوونەتەوە.
ئێرە شیعری بەگەرد بۆ کام دۆخی تەندروست و شکڵی نووسینەوە بتنووسین و ڕێزیخۆگرتن و خۆهەڵخستنی نووسین، شەرحی حاڵەت دەبێ چی بێت. بە هەموو هێزی بیرکردنەوەت بەرەو شکڵی شیعر و شیعرییەت بڕۆ، دواتر نۆبێڵیش بەدوایدا دێت.

شوباتی ۲۰۲۰ هەولێر

تێبینی:
مەوجوود سامان وەک ڕەهەندی دەربڕین، بە شاعیرێکی قووڵ و گرینگ دەزانم و تەواوی شاعیریەتی خۆی لەسەر ئەم خاڵەدا بنیادناوە، بەڵام بە هیچ شێوەیەک پەیوەندی بە نوێبەخشییەوە نییە، لەناو شێواز و هونەر و زمانی باودا دێت و دەچێت. لە شێواز و هونەر و زماندا خۆبوونی خۆی نییە و ڕاگوزەرێکی ئاساییە، بەتەنگ وردەکاری و خواستی شێواز و هونەر و زمانەوە نییە.